
OBSAH

Úvodem	5
1. Nové literární proudy druhé poloviny	
19. a začátku 20. století	6
Baudelaire: Květy zla – Mršina	6
Svítání	7
Básně v próze – Odcizenec	8
Zola: Zabiják	9
Strindberg: Syn služby	12
Reymont: Sedláci	14
Hauptmann: Bobří kožich	16
Azevedo: Osada na předměstí	18
Rimbaud: Spáček v úvalu	21
Samohlásky	22
Opilý koráb	22
Verlaine: Básnické umění	25
Západ slunce	27
Spánek černý, dlouhý	27
Mallarmé: Dar básně	28
Zjevení	28
Jarry: Ubu králem	29
Valéry: Milovník básní	34
Zlomky Narcisa	35
Živoucí mrtvá	35
Maeterlinck: Modrý pták	36

Verhaeren: Chapadlovitá města – K budoucnosti	41
Morgenstern: Šibeniční písně – Z autorových předmluv	43
Ukolébavka šibeničního dítěte	43
Jak si šibeniční dítě zapamatuje jména měsíců	44
Noční rybí zpěv	44
Veliké lalulá	44
Rilke: Obětina lárům – Ve starém domě	45
Nové básně – Smrt milenky	45
Sonety Orfeovi – XX	46
2. Tradiční tvorba konce 19. a začátku 20. století	47
Björnson: Selské povídky – Nebezpečné námluvy	47
Lagerlöfová: Gösta Berling	50
Hamsun: Matka země	53
Wilde: Jak je důležité mít Filipa	55
Kipling: Kniha džunglí – Tmé, miláček slonů	63
Shaw: Pygmalion	67
Galsworthy: Sága rodu Forsytů – Vlastník	72
Wells: První lidé na Měsíci	77
France: Crainquebille	81
Sienkiewicz: Křižáci	86
London: Martin Eden	89
Sinclair: Metropole	92
3. Avantgardní literární proudy první poloviny 20. století	95
Apollinaire: Alkoholy – Pásmo	95
Rak	99
Kapr	100
Kaligramy – Prší	101
Marinetti: Osвобоzená slova – Úryvky z technického manifestu futuristického písemnictví	102
Bitva tíže + vůně	103
Dopis „passéistického“ pána mladé krasavici	103
Chlebnikov: Zesynověla noční sinava	104

Bobeóbi	104
Obrateň	105
Já a Rusko	105
Majakovskij: Floutkova halena	106
O tom – Láska	107
Správná věc	108
Plným hlasem	112
Proust: Hledání ztraceného času – Swannova láska	115
Joyce: Odysseus	118
Musil: Muž bez vlastností	122
Kafka: Proces	128
Werfel: Na této zemi cizinci jsme všichni	132
Podzimní píseň	132
Brecht: Výhradně proto	133
Strach a bída Třetí říše	133
Babel: Rudá jízda – Má první husa	140
Tzara: Manifest Dada (Dada neznamena nic)	143
Návod, jak vytvořit dadaistickou báseň	144
Kalendářní biograf abstraktního srdce – 15, 18, 21	144
Samo Slunce Silnice Rudá	145
Breton: Tajemství surrealistického magického umění	146
Volná láska	147
Eluard: Veřejná růže – Polibek	148
Poezie a pravda – Svoboda	149
4. Literatura mezi dvěma světovými válkami	153
Gorkij: Podnik Artamonových	153
Ostrovskij: Jak se kalila ocel	158
Šolochov: Tichý Don	163
Bunin: Krkavec	166
Jesenin: Jesen	170
Dopis jedné ženě	171
Pasternak: Milovat jiné, to je kříž	174
Vlaky časně zrána	174
Eva	176

Achmatovová: Dopis můj ještě nemačkej, milý	177
S těmi, kdo zemi v nebezpečí	177
O verších	178
Rolland: Petr a Lucie	178
Dobry člověk ještě žije	180
Barbusse: Oheň	183
Mauriac: Klubko zmiji	185
Maurois: Lord Byron	190
Saint-Exupéry: Země lidí	193
Pirandello: Šest postav hledá autora	197
Ungaretti: Veselí – Vojáci	203
Citění času – Červenec	203
Navečer	203
García Lorca: Cikánské romance – Luna, luna	204
Dům doni Bernardy	205
H. Mann: Poddaný	211
T. Mann: Doktor Faustus	215
A. Zweig: Spor o seržanta Grišu	216
Feuchtwanger: Žid Süß	219
Remarque: Na západní frontě klid	221
Lewis: Hlavní třída	223
Dreiser: Americká tragédie	226
Hemingway: Komu zvoní hrana	229
Faulkner: Divoké palmy	234
Steinbeck: Hrozny hněvu	238
Sandburg: Prodavač ryb	242
Modlitby ocele	242
Jeffers: Ptáci	243
Chesterton: Povídky otce Browna – Nepřítom- nost pana Festa	244
Eliot: Čtyři kvartety – Little Gidding	249
Undsetová: Kristina Vavřincová	251
Nexö: Ditta, dcera člověka	256
Laxness: Salka Valka	259
Sillanpää: Umírala mladička	264
Krleža: Charvátský bůh Mars – Bitva u Bystrzyce Lešné	268
Andrić: Travnická kronika	271
Illés: Hoří Tisa	274

Hedájat: Slepá sova	278
Thákur: Poslední báseň	284
Lu Sün: Pravdivý příběh AQ	286
Mao-Tun: Šerosvit	290
Akutagawa: Rašomón	293
Kobajaši: Loď na kraby	296
Prichardová: Studna ve stínu	298
Güiraldes: Don Segundo Sombra	302
Guillén: Kytara	305
Příjmení	305
5. Literatura po roce 1945	307
A) Tvorba socialisticky angažovaných autorů	307
Fadějev: Mladá garda	307
Simonov: Živí a mrtví	310
Bondarev: Hořící sníh	315
Erenburg: Lidé, roky, život	318
Šukšin: Jak stařeček umíral	321
Ajtmatov: Stanice Bouřná	324
Dumbadze: Zákon věčnosti	328
Jevtušenko: Puškin	332
Vozněsenskiĭ: Parabolická balada	333
Moricová: Padouchům neodpouštím křivdu	335
Andrzejewski: Popel a dĕmant	336
Kruczkowski: Němci	340
Gałczyński: O mé poezii	348
Lyrický rozhovor	349
Setkání ve Štětíně	349
Tuwim: Hrbáč	350
Polské kvĕty	350
Lem: Návrat z hvĕzd	352
Lalić: Nad hlavou jen stromy	354
Karaslavov: Tango	358
Sadoveanu: Mitrea Cocor	360
Seghersová: Sedmý kříž	364
Becher: Portrét německé matky	368
Wolfová: Čtení a psaní	370
Młynková: Strach	374
Aragon: Nedokončený román – Láska, jež ne-	

ní pouze slovem	377
Alberti: Znamení dne – Býk lidu se vrací . . .	379
Hikmet: Byl Filip Filípek nebo nebyl . . .	380
Amado: Mulatka Gabriela	387
Carpentier: Náprava dle metody	390
Neruda: Veliký zpěv – Ať процitne dřevoru- bec	393
Nguyen-dinh-Thi: Ke komu?	395
B) Humanistická angažovanost tradiční tvorby	396
Vercors: Nepřirozená zvířata	396
Camus: Cizinec	399
Sartre: Slova	403
Saint-John Perse: Vichry – I, 1	407
Prévert: Jak dělat podobiznu ptáka	408
Zahrada	409
Bazin: Ohněm proti ohni	410
Greene: Tichý Američan	412
Sillitoe: Kolo	416
Böll: Biliár o půl desáté	421
Opitz: Můj generál	424
Dürrenmatt: Fyzikové	427
Moravia: Horalka	432
Pasolini: Gramsciho popel – Pokorná Itálie	435
Goytisolo: Cirkus	437
Kazantzakis: Kristus znovu ukřižovaný . .	441
Saroyan: První den ve škole	445
Salinger: Kdo chytá v žitě	448
Bradbury: Marťanská kronika	452
Miller: Smrt obchodního cestujícího . . .	453
Kerouac: Mag	459
Heller: Gold za všechny peníze	461
Hughes: Černé milované	465
Demokracie	465
Když armády přešly	466
Ferlinghetti: Lunapark v hlavě – 8	467
Obrazy zmizelého světa – 11	468
García Márquez: Úterní siesta	470

Faiz: Ruka vánku – Dvě lásky	474
Oyono: Starý černoch a metál	476
Dib: Na zemi, v bludišti	478
Senghor: Nokturna – Pro khalam	480
C) Tvorba experimentující	482
Robbe-Grillet: Žárlivost	482
Beckett: Texty pro nic – XII	484
Ionesco: Plešatá zpěvačka	486
Albee: Pískoviště	492
Weiss: Pronásledování a zavraždění Jeana Paula Marata	502
Enzensberger: Zpěv z potopy – Obhajoba vlků proti beránkům	507
Lundkvist: Slova, slova, slova	508
Slovníček spisovatelů	510
Slovníček vysvětlivek	545
Obsah	557